

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ทำการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือเกษตรกรและครอบครัวเกษตรกรที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการผลิตสับปะรดตามการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ในตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมือง และตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นตำบลที่มีการปลูกสับปะรดมากที่สุด ในการวิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรที่เข้าร่วมการฝึกอบรม แบ่งเป็น เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการผลิตสับปะรดตามการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมือง และตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม ตำบลละ 61 คน รวมเป็น 122 คน และเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการผลิตสับปะรดตามการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมตำบลละ 61 คน รวมเป็น 122 คน รวมเป็นประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 244 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในเรื่องนี้ได้แก่แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close - ended question) และคำถามแบบปลายเปิด (Open - ended question) โดยได้สร้างแบบสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร ประสบการณ์ในการผลิตสับปะรด ประสบการณ์ในการเข้าอบรม พื้นที่ปลูกสับปะรด รายได้จากการขายผลผลิต รายได้ของครอบครัว จำนวนแรงงานที่ช่วยด้านการเกษตร ขนาดพื้นที่ถือครอง เงินทุนและสินเชื่อ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close-ended question) และปลายเปิด (Open-ended question)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ในการผลิตสับปะรดตามการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด ให้คะแนนสำหรับข้อที่ตอบถูกเท่ากับ 1 และคะแนนสำหรับข้อที่ตอบผิด 0 คะแนน คำถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ คะแนนเต็ม 15 คะแนน เกณฑ์ในการวัดความรู้ของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด พิจารณาจากค่าร้อยละของคะแนนความรู้ในแต่ละข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อระบบการจัดการคุณภาพของเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของการผลิตสับปะรด จำนวน 16 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด และลักษณะข้อความมีทั้งที่

เป็นประเภทเห็นคล้อยตาม (favorable statement) และข้อความประเภทไม่เห็นด้วยคล้อยตาม (unfavorable statement) โดยจะให้คะแนนในข้อที่ตอบในทางที่ทัศนคติเหมาะสมเท่ากับ 3 คะแนน ให้คะแนนในข้อที่ตอบในทางที่ทัศนคติกลางๆ เท่ากับ 2 คะแนน ให้คะแนนในข้อที่ตอบในทางที่ทัศนคติไม่เหมาะสมเท่ากับ 1 คะแนน รวมคะแนนเต็มเท่ากับ 48 คะแนน เกณฑ์ในการวัดทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติ โดยคิดเทียบเป็นร้อยละของคะแนนเต็มอยู่ในทั้งหมด แล้วแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 3 ช่วง คือ $(3-1) / 3 = 0.66$ คะแนน โดยเกษตรกรที่มีทัศนคติอยู่ในระดับต่ำจะมีคะแนนระหว่าง 1.00 - 1.66 คะแนน เกษตรกรที่มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลางจะมีคะแนนระหว่าง 1.67 - 2.33 คะแนน และเกษตรกรที่มีทัศนคติอยู่ในระดับสูงจะมีคะแนนระหว่าง 2.34 - 3.00 คะแนน

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามการเกษตรที่เหมาะสม จำนวน 27 ข้อ โดยแบ่งเป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการจัดการคุณภาพของสับปะรด จำนวน 15 ข้อ และคำถามด้านการปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติของการเกษตรที่เหมาะสมของสับปะรด จำนวน 12 ข้อ โดยจะให้คะแนนในการปฏิบัติข้อที่ปฏิบัติถูกต้องเหมาะสมดีมากเท่ากับ 3 คะแนน ข้อปฏิบัติถูกต้องเหมาะสมปานกลางไม่เกิดผลเสียหายเท่ากับ 2 คะแนน ข้อปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมเลยเท่ากับ 1 คะแนน รวมคะแนนปฏิบัติทั้งหมด 36 คะแนน เกณฑ์ในการวัดการปฏิบัติของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนปฏิบัติ โดยคิดเทียบเป็นร้อยละของคะแนนเต็มทั้งหมด แล้วแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 3 ช่วง คือ $(3 - 1) / 3 = 0.66$ คะแนน โดยเกษตรกรที่มีการปฏิบัติไม่ถูกต้องเหมาะสมเลยจะมีคะแนนระหว่าง 1- 1.66 คะแนน เกษตรกรที่มีการปฏิบัติถูกต้องเหมาะสมปานกลางไม่เกิดผลเสียหายจะมีคะแนนระหว่าง 1.67 - 2.33 คะแนน และเกษตรกรที่มีการปฏิบัติถูกต้องเหมาะสมดีมากจะมีคะแนนระหว่าง 2.34 - 3 คะแนน

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด ในการผลิตสับปะรดตามการเกษตรที่เหมาะสมของเกษตรกรในตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมือง และตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง โดยลักษณะคำถามเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open-ended question)

การทดสอบแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาปรึกษาต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) จนมีความสมบูรณ์ที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบกับเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดใน ตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 20 ราย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลในพื้นที่กลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ทำการเก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปสอบถามเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากรายงานเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักงานส่งเสริมการเกษตร ระบบออนไลน์ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดจะนำมาจัดระเบียบและประมวลผล จากนั้นจะนำไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่เหมาะสมซึ่งได้แก่โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เพื่อการวิจัย ทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package For the Social Science) ซึ่งประกอบด้วยสถิติที่ใช้ดังต่อไปนี้ดังต่อไปนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และด้านอื่นๆ โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. ใช้สถิติเชิงวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi - Square) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัยทางด้านอื่นๆ

โดยมีสูตรหาค่า ไคสแควร์ (Chi - Square)

$$X^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

X^2 = ไคสแควร์ (Chi - Square)
O = ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed Frequency)
E = ค่าความถี่ที่ได้ตามทฤษฎีหรือตามที่คาดหวัง (Expected Frequency)

สถานที่ดำเนินงานวิจัย

ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมือง และตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ระยะเวลาที่ทำงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาประมาณ 6 เดือนคือตั้งแต่เดือนตุลาคม 2550 ถึงเดือนมีนาคม 2551 รวมระยะเวลา 6 เดือน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved